

geweest. Beide auteurs zijn afkomstig uit de tandheelkunde en zij realiseren zich dat wellicht enkele zaken met een „gekleurde bril” zijn gezien. Het lijkt dan ook bijzonder nuttig, wanneer hetzelfde onder-

werp ook nog eens door een huisarts wordt besproken, maar dan in een tijdschrift van de tandarts.

Juli 1979

BRIEVEN AAN DE REDACTIE

Revaccinatie tegen pokken: de situatie thans

Op 26 oktober 1979 verklaarde de Directeur-generaal van de Wereldgezondheidsorganisatie te Nairobi — ter gelegenheid van de vaststelling van het feit dat in Kenya, Somalieland, Ethiopië en Djibouti sedert 2 jaren géén natuurlijke transmissie van variola had plaatsgevonden — dat de wereld bevrijd was van variola. Op de Wereldgezondheidsvergadering in het voorjaar van 1980 zal dit voor het forum der naties officieel worden vastgesteld. Vaccinatie tegen pokken is derhalve een medisch overbodige en dus onjuiste handeling geworden.

Nadat de Inentingswet van 1939 per wet van 5 november 1975 was ingetrokken, is van de zijde van de overheid aangedrongen ook ten aanzien van primovaccinatie van (oudere) personen, die voor internationale reizen vaccinatie tegen pokken dienden te ondergaan, grote terughoudendheid te betrachten en bij voorkeur gebruik te maken van een schriftelijk verzoek om vrijstelling van vaccinatie. De tekst van een dergelijk verzoek is onlangs nog aan alle artsen in Nederland gezonden.

Revaccinaties werden tot dusverre — behalve bij contra-indicaties — door vele artsen nog wel verricht. Naar de mening van ondergetekenden — allen belast met preventieve begeleiding van reizigers in het internationale verkeer — kan men, gezien de inmiddels officieel bereikte eradicatie van pokken, *revaccinatie* op praktische (en niet medische!) gronden zoveel mogelijk trachten te beperken tot zeelieden (en daarmee gelijk te stellen groepen) en de veelal jeugdige personen die over land door Azië of

Afrika trekken („overlanders”). Ten aanzien van alle overige reizigers dient ten aanzien van revaccinatie grote terughoudendheid te worden betracht. Evenals voor primovaccinatie kan daarbij de voornoemde schriftelijke verklaring van vrijstelling van vaccinatie worden uitgereikt. Als reden van dit verzoek kan „risk of vaccination” worden vermeld. Het is aanmerkelijk te achten dat in de komende maanden het aantal landen dat voor toelating nog een geldig bewijs van inenting tegen pokken vraagt, nog verder — en waarschijnlijk drastisch — zal dalen.

Ondergetekenden zijn van oordeel dat op bovenvermelde wijze het aantal complicaties van revaccinatie tegen pokken bij gevaccineerden en — even belangrijk! — hun contacten zoveel als mogelijk is, kan worden beperkt tot het moment dat deze inenting door geen enkel land meer zal worden gevraagd.

Dr. J. HUISMAN, G.G. & G.D., Rotterdam

Dr. H. BIJKERK, G.H.I., Leidschendam

R. COUTINHO, arts, G.G. & G.D., Amsterdam

Prof. dr. A. DE GEUS, Kon. Inst. v. d. Tropen, Amsterdam

N. JULSING, arts, Rijksgeneeskundige Dienst, 's-Gravenhage

Dr. J. L. M. LELIJEVELD, G.G. & G.D., Utrecht

Dr. E. J. RUITENBERG, R.I.V., Bilthoven

Dr. P. C. STUIVER, Havenziekenhuis, Rotterdam

Dr. H. L. WOLFF, Inst. v. Trop. Geneeskunde, Leiden

November 1979

Bladvulling

Gevaren van het artseneroep

„De chirurg Guinard is in het Hôtel Dieu op 56-jarigen leeftijd vermoord door een Spanjaard, die zich inbeelde niet goed door hem te zijn geopereerd. Hij kreeg vier kogels in den buik en werd binnen een uur geopereerd door Rochard en Pierre Duval. Toen hij tot bewustzijn kwam zeide hij: et moi qui n'ai jamais fait de mal à personne. Op zijn sterfbed kreeg hij nog het legioen van eer; na vijf dagen is hij bezweken.

De geneeskundige pers in Frankrijk wijst met ontzetting op de gevaren, waaraan de werkzaamste en meest begaafde

geneeskundigen in onzen tijd blootstaan. Na het chantageproces de revolver! Als men aan deze gevolgen zou denken, zou men zich zeker niet om politiek voordeel zoo roekeloos schuldig maken aan ophitsing van de bevolking tegen ons beroep, en zou de volksvertegenwoordiging van verschillende landen, bij de bespreking van geneeskundige aangelegenheden, niet zoo vaak den indruk maken van een levend schendblad.”

(Berichten. Buitenland (1911) *Ned. T. Geneesk.* 55, II, 53.)